

Finlands miljöcentral
Kirjaamo.syke.fi

27 november 2025

översättning

Ref. SYKE/2025/2071

GRÄNSÄLVSKOMMISSIONENS YTTRANDE ANGÅENDE BEHOV FÖR FINLAND ATT TA DEL I MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNINGSPROCESSEN FÖR GRUVVERKSAMHET AV KAUNIS IRON AB (BEARBETNINGSKONCESSION ENLIGT MINERALLAGEN, TAPULI K nr. 3, PAJALA)

Gränsälvscommissionen tackar för möjlighet att ta del i remissförfarandet.

Enligt samrådsdokumentet avser Kaunis Iron AB följande:

Bolaget ska ansöka om bearbetningskoncession enligt Minerallagen (SFS 1991:45) för ett område benämnt Tapuli K nr 3. Koncessionsområdet är drygt 30 ha stort, berör fastigheterna Pajala Kaunisvaara 13:1 och 26:4 samt beläget i direkt anslutning till den gruvverksamhet som Bolaget bedriver vid Tapuligruvan, ca 25 km norr om Pajala i Norrbottens län. Tapuli K nr 3 är beläget inom gällande markanvisning samt i allt väsentligt inom verksamhetsområdet för denna gruvverksamhet. Det är också detaljplanelagt för gruvindustri samt utpekad som riksintresse för mineralutvinning.

Utöver riksintresset för mineralutvinning är området även utpekad som riksintresse för rennäringsområdet. Det är även beläget inom avrinningsområdet för Mellasjoki som hänger samman med det för Natura 2000 utpekade riksintresseområdet Torne och Kalix älvsystem.

Koncessionsområdet är inte beläget inom någon utpekad grundvattenförekomst eller vattenskyddsområde. Två grundvattenförekomster - Aleniemiängas (WA86724327) och Haumajakängas (WA30730409), förekommer däremot inom 4 km radie från bearbetningskoncessionen.

Om bearbetningskoncessionen beviljas avser bolaget att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken, för brytning av mineraltillgångarna inom koncessionsområdet och den övriga verksamhet som det medför. Brytningen är avsedd att bedrivas i dagbrott och som en utökning i sydvästlig riktning av det redan etablerade dagbrottet i Tapuli. Anrikning av järnmalm kommer ske i Kaunisvaara anrikningsverk för produktion av ett magnetitkoncentrat.

Utöver brytning, och anrikning kommer verksamheten att omfatta hantering och upplag av malm, gråberg och anrikningssand, vilket kommer att ske i befintliga driftsanläggningar. Även interna och externa transporter kommer att ske. Vatten kommer att hanteras i verksamheten bland annat genom länshållning av dagbrottet samt uppsamling och hantering av lakvatten från gruvområdet.

När verksamheten avslutats kommer påverkade markområden att efterbehandlas i enlighet med den då gällande efterbehandlingsplanen. Efterbehandlingsåtgärderna i dagbrottet kommer bland annat omfatta avetablering/demontering av infrastruktur och utrustning, naturlig vattenfyllning genom avslutad länshållning. Dagbrottet tillåts därmed vattenfyllas av nederbörd, ytavrinning och inträngande grundvatten för att bilda en djupare sjö som bedöms att naturligt smälta in i det omgivande landskapet av våtmarkskaraktär.

Bearbetningskoncessionen bedöms inte kunna medföra några betydande konsekvenser för de motstående intressen som finns i området och har sitt skydd enligt de för ärendet tillämpliga bestämmelserna i 3 kap. och 4 kap. 1 – 7 §§ miljöbalken. Det är Bolagets avsikt att lämna en

utförlig redogörelse om detta i den miljökonsekvensbeskrivning som ska tas fram efter genomfört avgränsningssamråd.

I andra avseenden kommer miljöaspekterna att adresseras senare, inom ramen för en framtida ansökan om tillstånd för verksamheten enligt miljöbalken.

Det konstateras på samrådsdokument också att påverkan på ytvatten från den planerade verksamheten ingår i den prövning som sker vid en framtida ansökan om tillstånd enligt miljöbalken och kommer därför att utredas mer detaljerat i ett senare skede.

Miljöbedömningen som görs för ansökan om bearbetningskoncession kommer emellertid att inkludera en övergripande beskrivning av vattenhanteringen i verksamheten, inklusive behov av behandling/rening av vatten, och bedömning av konsekvenser för ytvattenrecipienterna till följd av flödespåverkan och utsläpp av vatten från verksamheten.

Gränsälvskommisionen konstaterar att Finland bör ta del i projektets framtida tillståndsprocesser med tanke på projektets potentiella gränsöverskridande konsekvenser. Verksamheter befinner sig i det internationella gränsöverskridande avrinningsområdet Torne-Muonioälvar. Den framtida miljökonsekvensbedömningen för projektet ska, utöver vad som presenteras i samrådsdokumentet (kap 7, s. 31-32) inkludera en bedömning av potentiella gränsöverskridande konsekvenser med beaktande av målen för vattnets status (Muonio älv).

Yttrandet har beretts av kommissionens sekreterare Annika Sallisalmi. Kommissionen har godkänt yttrandet via e-post t.o.m. 2025-11-25. Yttrandet har sparats i ACTA diariehanteringssystem.

Finsk-svenska gränsälvskommisionen